

УТВЪРЖДАВАМ:
ИРИНА ВЕЛКОВА
ДИРЕКТОР
Съгласно Заповед №3113/14.09.2023г.

П Р А В И Л Н И К

**за осигуряване на здравословни и безопасни условия на
обучение, възпитание и труд
в СУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” гр. Несебър
за учебната 2023/2024 г.**

Председател: Стоянка Добрева
Членове: 1. Мариета Симеонова
2. Мая Петкова
3. Мария Тальокова
4. Георги Петрушев
5. Милен Менчев

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Правилникът е разработен и утвърден на основание чл. 277, ал. 1 от КТ, Инструкция на МОНТ от 5 юли 1996 г., Указание на МОН / 17.01.1997г. за прилагане на Инструкцията и във връзка със Закона за осигуряване на безопасни условия на труд (Д.В. бр.124 от 1997 г. Д.В. бр.60 от 05.08.2011 г.) и Наредба № РД 07-2 / 2009 г. (Д.В. бр.25 от 30.03.2010 г.) на МТСТГ за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.

Чл. 2. Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедagogически персонал от СУ „Любен Каравелов“, които да спазват трудовата, техническа и технологична дисциплина на цялата територия в учебните сгради на ул. „Л. Каравелов“ 1 и ул. „Мена“ 1 – ст. град (стаи, кабинети, лаборатории, физкультурните площадки, салон и помещения за тази цел, други терени в и извън сградите, прилежащите територии на училището и др. с учебна дейност), както и за лицата, които по различни поводи се намират на тези места.

Чл. 3. Правилникът има за цел да определи основните изисквания, които трябва да се спазват при провеждане на учебна (теоретична и практическа), възпитателна и извънучилищна дейност, а също и при извършване на трудови дейности в училището и извън него.

Чл. 4. Отговорност за изпълнение на Правилника носят всички работници и служители (педагогически и непедagogически персонал) на училището, както и външни лица.

Чл. 5. Освен изискванията на този правилник трябва да се спазват и установените в Република България единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.

Чл. 6. Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на Педагогически съвет.

Чл. 7. Контролът по изпълнение на Правилника се осъществява от директора на училището.

Чл. 8. Виновното неспазване на Правилника от педагогическия и непедagogическия персонал в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина, а за учениците е нарушение на Правилника за дейността на училището.

РАЗДЕЛ II. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД В СУ “ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“

Чл. 9. Основни задължения на участниците в процеса на обучение, възпитание и труд в училището:

1. Работниците и служителите в училището са длъжни и носят лична отговорност за организирането на трудовата си дейност и резултатите от нея по начин, който не застрашава живота и здравето им и живота и здравето на учениците.

2. Да спазват настоящия Правилник, да се грижат за собствената си безопасност и тази на другите участници в трудовия и учебния процес в гимназията.

3. Да не предприемат по своя инициатива дейност, с която не са запознати, не им е възлагана и не съответства на тяхната длъжностна характеристика и професионална квалификация.

4. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.

5. Да съдействат на директора, Комисията по ЗБУОВТ и длъжностното лице – орган по безопасност и здраве при изпълненията на дейности за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи и мерките за безопасна работа в епидемиологична обстановка.

6. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им и тези на учениците, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.

7. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата се правоспособност.

8. Правилно да използват личните предпазни средства, специалното работно облекло и средствата за колективна защита, без отстраняване и самоволна подмяна.

9. Незабавно да информират директора за всяка възникнала обстановка при работа, която може да представлява непосредствена опасност за тяхното здраве и на учениците, както и за всички технически неизправности на работното оборудване, средствата за колективна защита, електроуредите и др.

10. Да уведомят при необходимост и своевременно медицинските сестри за оказване на долекарска помощ.

Чл. 10. Специфични задължения на педагогическия и непедагогическия персонал:

1. На директора на училището

1.1. Утвърждава Правилника за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в началото на учебната година.

1.2. Осигурява здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището, така че опасностите за живота и здравето на учениците, служителите, работниците и посетителите да бъдат отстранени, намалени или ограничени в нормални, както и в условия на епидемиологична обстановка.

1.3. Определя длъжностно лице - орган по безопасност и здраве с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

1.4. Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд.

1.5. Утвърждава **План за защита при бедствия, аварии, катастрофи и извънредни ситуации.**

1.6. Изпълнява програма за **Оценка на риска**, разработена по методика на Службата по трудова медицина.

1.7. Подава годишна декларация в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, съгласно изискванията в Наредба № 3 от 23 февруари 2010 г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

1.9. Работодателят спазва изискванията на Наредбата за работното време, почивки и отпуски, както и КТ.

1.10. Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно-хигиенните и епидемиологични условия.

1.11. Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и медицински прегледи на персонала, съвместно с наетата Служба по трудова медицина.

1.12. Осигурява спазването на изискванията на този Правилник и в неучебно време – при провеждането на избори, изпити, семинари, празненства и други мероприятия на територията на училището.

1.13. Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности.

1.14. Сключва договор с фирми и предприятия за условията, при които ще се провежда учебно-производствената практика на учениците от професионалните паралелки. В него подробно се изписват задълженията, както на фирмата или предприятието, така и на училището по безопасността и охраната на труда на учениците и личния състав по време на учебно-производствената им дейност.

1.15. Осигурява прилагането и спазването на настоящия Правилник и действащите правилници и норми по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана, а също и указанията на МОН и СГИТ по тези въпроси.

1.16. Осигурява спазването и прилагането на държавните стандарти по безопасност и охрана на труда, на противопожарна охрана при въвеждане на нови машини, инсталации, съоръжения, апарати и др. в учебните кабинети и лаборатории .

1.17. Осигурява своевременното снабдяване на персонала с полагащите им се работни облекла, лични предпазни средства, противоотрови, дезинфектанти, необходими материали и др.

1.18. В съответствие с чл. 17 от Наредба №3 от 19.04.2001 г. на министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването за минималните изисквания за безопасност и опазване здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място, директорът изготвя списък на работещите, които имат право на специално работно облекло и лични предпазни средства и ги осигурява извън средствата по чл. 52 от КТД Д01-100/11.06.2018 г.

1.19. Осигурява щателен преглед на цялото училище след основен ремонт и в началото на всяка учебна година от специална Комисия, която да обръща особено внимание на закрепването на вратите, горните прозорци, осветителни тела и други предмети по таваните, лабораториите, заземяването и зануляването им, поставяне на предохранителни капаци, знаци по безопасност и охрана на труда, противопожарна охрана, изпълнението на санитарно-хигиенните изисквания за помещенията в нормални и в условия и др.

1.20. Осигурява контрола по преподаването на предвидения по учебните планове и програми материал по безопасността на труда в съответния предмет ЗБУТ.

1.21. Ежегодно докладва на Педагогическия съвет за състоянието по безопасността и охрана на труда при провеждане на учебната дейност, за броя на трудовите злополуки, ако има такива, причините за тях и предприетите мерки за отстраняването им.

1.22. При всяка аварийна, трудова или смъртна злополука се задължава да уведомява РУО Бургас, МОН и съответните контролни органи, посочени в НАРЕДБА за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки /приета с ПМС № 263 от 30.12.1999 г., обн., ДВ, бр. 6 от 21.01.2000 г., в сила от 1.01.2000 г., изм., бр. 61 от 25.07.2000 г., изм. и доп., бр. 19 от 19.02.2002 г., в сила от 1.01.2002 г., бр. 17 от 28.02.2014 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 18 от 10.03.2015 г., в сила от 1.01.2015 г., бр. 28 от 4.04.2017 г., в сила от 1.01.2017/

1.23. В качеството си на работодател, директорът има право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по охрана, хигиена, противопожарна охрана, здравословни и

безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

2. На заместник-директора по производствената дейност на ПГД:

2.1. Организира провеждането на щателен преглед на цялата база преди започване на новата учебна година, поддържането на реда, хигиената и дезинфекцията на стаите и коридорите на територията на гимназията.

2.2. Не допуска възлагането на несвойствени дейности на ученици, учители и непедagogически персонал.

2.3. Осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна безопасност в условия на епидемиологична обстановка, задължения на членовете на Комисията по ЗБУОВТ.

2.4. Осигурява работа на учениците, съгласно изискванията на съответните правилници и норми, и съдейства за редовното провеждане на инструктажа и обучението за правилна и безопасна работа.

2.5. Изисква поставянето на инструкции и предупредителни знаци по безопасност на труда и противопожарна охрана в лабораториите.

2.6. Съвместно с медицинското лице на училището предприемат мерки за отстраняване на вредностите при работа с определени препарати и химикали, предприема действия за безопасен пропускателен режим в епидемиологична обстановка на работа и обучение, както и за спазване продължителността на ученическия работен ден.

2.7. Осигурява провеждането на учебната или производствена практика с използване на работно и специално работно облекло при необходимост, и лични предпазни средства.

3. На председателя и членовете на Комисията по ГЗДППБА:

3.1. Да разработват и провеждат задължителен инструктаж с щатния персонал и учениците

3.2. Да разработят следните видове инструктаж:

- Начален инструктаж;
- Инструктаж на работното място;
- Периодичен инструктаж;
- Извънреден инструктаж;

3.3. Началният инструктаж се извършва с цел да се дадат на новопостъпилите служители, учители и ученици общи познания за установения ред в СУ „Любен Каравелов“, за характера на работата, учебния процес и учебната практика, за запознаване с основните изисквания и правилата по ТБТ и ПО, така че да се гарантира безопасна работа. Началният инструктаж се провежда групово или индивидуално, като се извършва запознаването със следните по-важни въпроси от:

- Правилникът за вътрешния трудов ред на ПГД;
- Безопасност на движението;
- Правилата и изискванията по противопожарна наредба;
- Спазване на хигиенните изисквания за превенция при епидемиологична обстановка.

Правилата се конкретизират за учебните кабинети и работни места, и се поставят на определени за целта места. Началният инструктаж се документира в книга за инструктаж, съхранявана от определеното длъжностно лице (орган по безопасност и здраве) и служебна бележка, съхранявана в личното досие на новопостъпилия служител.

3.4. Периодичен инструктаж се провежда:

- За щатния персонал - на всеки три месеца;
- За учениците при обучение в кабинет или лаборатория на всеки срок.

3.5. Инструктаж на работното място се провежда за учениците при всяко започване на учебна или производствена практика, компютърни кабинети, лаборатории и др.

3.6. Извънреден инструктаж се провежда след всяка тежка трудова злополука, пожар, природно бедствие и пр. в зависимост от причината, която е наложила възникването им.

4. На учителите:

1. Носят отговорност за опазване живота и здравето на учениците по време на учебни занятия, екскурзии, посещения с учебна цел и други учебни форми и дейности, организирани от училището, както и в условия на епидемия и други вирусни инфекции.

2. Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

3. Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.

4. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди, усещане на специфична миризма, дим, нагриване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми директор, заместник-директор и поддръжката в училището. Да не се извършват самоволно ремонтни работи.

5. Учителите спазват Правилника и правилата за безопасност на движението в района на училището.

6. Учителите се грижат за безопасността си в училище - при работа с електрически уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, мултимедии, телевизори и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

4.1. Учителите по учебно-производствено обучение са длъжни при провеждане на практика:

4.1.1 Да провеждат началния и периодичните инструктажи на ученици в началото на учебната година и втория учебен срок, документират се в специална "Книга за инструктажи", която да е прошнурована, пронумерована и подпечатана с печата на училището и се съхранява от определеното длъжностно лице (орган по безопасност и здраве).

4.1.2. Да провеждат инструктажа на работното място, който е практическо запознаване на ученика с конкретните изисквания за безопасно изпълнение на

трудова (практическата) му дейност и се провежда на работното място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа. Инструктажът се провежда на основата на действащите правила, норми и изисквания и утвърдените от Директора инструкции за безопасна работа, като тематиката и продължителността им се съобразяват и с всички други изисквания, регламентирани в специфичните за дадена дейност или вид работа нормативни актове. Документира се в специална книга и се съхранява от учителя.

4.1.3. Да знаят всеки момент местопребиваването на всеки ученик от поверената им група.

4.1.4. Да упражняват контрол и изискателност спрямо учениците за спазване на правилата и нормите за безопасен труд; лична хигиена и хигиена на работното място при провеждане на учебно-производственото обучение в нормални и в условията на епидемиологична обстановка. При системни нарушения по безопасността на труда да отстраняват учениците от работа и ги предлагат на педагогическия съвет за наказания.

4.1.5. Да не допускат на работа ученици, във влошено здравословно състояние, включващо грипоподобни симптоми. За неизпълнение на настоящите изисквания, учителите носят административна, дисциплинарна и наказателна отговорност, съгласно чл. 12, т. "д" от "Правилник по безопасност на труда в училищата, учебно-възпитателните заведения и техникумите", шифър В-10-01-01.

4.1.6. Да разясняват на учениците възможните последствия от евентуални нарушения на изискванията по безопасността на труда и неправилната работа със съответната техника и средства.

4.1.7. Строго да изискват от учениците съблюдаването на установените правила и норми за дадено производство или дейност, съобразно инструктажите по безопасността на труда и настоящия Правилник.

4.1.8. При злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и незабавно да уведомят директора на училището.

4.1.9. Да дават на учениците ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите у нас правилници и други нормативни документи.

4.2. На учителите по учебно-производствена практика, провеждащи я във фирми.

4.2.1. Да изискват от службите или отговорниците по безопасност на труда към фирмите, подробно да разясняват на учениците специфичните технически и технологични условия на съответното производство или дейност, и най-правилния начин на безопасна работа, обобщени в Инструкция от съответната фирма.

4.2.2. Да контролират спазването на утвърдените с учебните планове и програми на МОН дейности и начин на труд на учениците по време на провеждане на учебно-производственото обучение от страна на техническите ръководители във фирмата. При констатиране на груби нарушения в този смисъл, са длъжни незабавно да сигнализират ръководителя на фирмата, заместник-директор и директор.

4.2.3. Да следят спазването на работния ден според учебните планове и програми на МОН, като осигуряват на учениците минимум две почивки.

4.3 На класните ръководители:

4.3.1 Да следят спазването на работния ден според учебните планове и програми на МОН, като осигуряват на учениците минимум две почивки.

4.3.2.В началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на новопостъпилите ученици срещу подпис в Книгата за инструктажи.

4.3.3.Класните ръководители извършват периодичен инструктаж за ЗБУТ в началото на първи и втори учебен срок и/или след продължителна ваканция през учебната година на всички ученици срещу подпис в Книгата за инструктажи.

Извънреден инструктаж се провежда при констатирани груби нарушения на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве, по предписание на контролен орган, по преценка на директора.

4.4 Учителите по Информационни технологии са длъжни да провеждат обучението на учениците по предварително утвърдената учебна програма и при спазване на изискванията към техническите средства (Наредба № 9 за здравно- хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 юни 1994г.), като предварително съгласуват с директора и заместник-директорите и поставят на видно място в компютърния кабинет Инструкция за безопасни условия на обучение по информационни технологии.

4.4.1. Учителите по информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да провеждат начален инструктаж и инструктаж на работното място и да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват. Преди започване на работа всеки ученик да дезинфектира с подходящо средство клавиатура, мишка и работен плот.

4.4.2. Учителят по информационни технологии отговарят за опазването, съхранението и поддържането в изправност на наличната техника в компютърния кабинет и следят за правилната работа с нея.

4.4.3. В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това директора, заместник-директор и домакин във въведения за целта дневник, за своевременно отстраняване на повредата.

4.4.4. След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението.

4.5 На дежурните учители:

4.5.1. Да дежурят според определения график. В случай, че дежурния учител е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.

4.5.2. Да следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата, за поведението им на двора и пред входа.

4.5.2. Да следят за спазването на санитарно-хигиенните изисквания, дисциплината от учениците по етажите и коридорите, спазването на този Правилник и при нарушения да уведомяват директора и ръководството на училището.

5 На непедагогическия персонал:

5.2 Да се явяват на работа в добро здравословно състояние, което да им позволява да изпълняват възлаганите им задачи, да не употребяват през работно време алкохол, упойващи вещества и др.

5.3 Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, здравно-хигиенните норми, безопасността на движение и противопожарната охрана в нормална и епидемиологична обстановка.

5.4 Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на учениците.

5.5 Да познават и спазва разпоредбите на настоящият Правилник, както и всички нормативни актове, регламентиращи безопасните и здравословни условия на труд в съответната област на обучение.

5.6 Да носят отговорност за нормалната работа на техническите средства, които използва в пряката си дейност.

5.7 При нарушаване на трудовата дисциплина носят дисциплинарна отговорност по КТ.

5.8 В случай на злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ, след което да уведоми директора на училището.

5.9 Да спазват указанията по противопожарна безопасност.

5.10 Да спазват указанията по безопасност и здраве при работа.

5.11 Да изпълняват задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика.

6 На хигиенистките:

6.2 Да извършват редовно и качествено почистване и дезинфекция на класните стаи поне два пъти на ден, да забърсват праха по мебелите и да проветряват при почистване.

6.3 Да почистват и дезинфекцират коридорите, сервизните помещения и хлорират санитарните помещения по време на всеки учебен час.

6.4 Ежеседмично да извършват основно почистване и дезинфекция на класните стаи, коридорите и санитарните помещения.

6.5 Ежедневно да почистват двора.

6.6 Да спазват санитарно-хигиенните изисквания и противопожарните правила по охрана на труда, да следят повредите в помещенията и своевременно да уведомяват за такива ръководството на училището.

6.7 Да се грижат за затваряне на крановете на чешмите и проверяват осветлението.

6.8 Да се грижат за навременно включване и изключване на ел. осветлението в класните стаи и коридорите.

6.9 След приключване на учебните занятия да обхождат етажите, да затварят всички прозорци и врати.

7 На портнерите:

7.2 Да осигуряват пропускателен режим съгласно Правилника за пропускателния режим на училището с предпазни средства според изискванията на МЗ.

7.3 Да не допускат влизането на външни лица, които нарушават нормалното протичане на учебния процес. По време на учебните часове пропускането на ученици става само при представяне на лична карта.

7.4 Да не допускат струпването на счупени материали и отпадъци на входовете на сградата.

7.5 Да изключват ел. инсталацията при приключване на работния ден и напускане на работното си място.

7.6 Да съдействат при провеждане на учебна евакуация или действия, свързани с възникнали ситуации при трудова злополука, авария, бедствие, пожар.

8 На учениците от СУ „Любен Каравелов“, провеждащи учебно-възпитателен и учебно-производствен процес – задължения и права.

8.2 Да изслушват внимателно инструктажа и всички форми на обучение по безопасността и охраната на труда, както и противопожарната охрана, които се провеждат от учителите по учебна практика, инструкторите, техническите ръководители.

8.3 Да се разписват своевременно в книгата за инструктажа в училището, фирмата, предприятието, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.

8.4 Да идват в училище 15 минути преди започване на учебните занятия в добро здравословно състояние.

8.5 При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за безопасност при движение по пътищата.

8.6 При влизане в класната стая – да се огледа дали е годна за провеждане на занятия. При установяване на нередности и повреди – счупени ключове, контакти, прозорци, чинове, столове и др., които биха застрашили здравето и живота на учениците, да се уведоми класния ръководител.

8.7 Да пазят чисти класните стаи, коридорите, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.

8.8 Да поддържат личната си хигиена и да идват на училище с ученическата си униформа.

8.9 При отсъствие на учителя, учениците остават в класната стая без движение по коридора и вдигане на шум, което би попречило на нормалните условия за протичането на учебния процес.

8.10 Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда които се провеждат от учителите.

8.11 Да се включат в занятията по защита при бедствия и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.

8.12 Да съдейства при провеждане на учебна евакуация или действия, свързани с възникнали ситуации при трудова злополука, авария, бедствие, пожар.

9 На учениците от СУ, провеждащи учебно-възпитателен и учебно-производствен процес – задължения и права.

9.2 Да изслушват внимателно инструктажа и всички форми на обучение по безопасността и охраната на труда, както и противопожарната охрана, които се провеждат от учителите по учебна практика, инструкторите, техническите ръководители и работниците.

9.3 Да се разписват своевременно в книгата за инструктажа в училището, фирмата, предприятието, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност на труда и се задължават най-стриктно да ги спазват.

9.4 Да идват в училище 15 минути преди започване на учебните занятия в добро здравословно състояние.

9.5 При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за безопасност при движение по пътищата.

9.6 При влизане в класната стая – да се огледа дали е годна за провеждане на занятия. При установяване на нередности и повреди – счупени ключове, контакти, прозорци, чинове, столове и др., които биха застрашили здравето и живота на учениците, да се уведоми класния ръководител.

9.7 Да пазят чисти класните стаи, коридорите, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.

9.8 Да поддържат личната си хигиена и да идват на училище в приличен вид и с униформа.

9.9 При отсъствие на учителя, учениците остават в класната стая без движение по коридора и вдигане на шум, което би попречило на нормалните условия за протичането на учебния процес.

9.10 Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението и възпитанието по безопасност и хигиена на труда които се провеждат от учителите.

9.11 Да се включат в занятията по защита при бедствия и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.

9.12 Строго да спазват установеното време за производствена практика.

9.13 Строго да спазват разпоредбите по безопасността на труда и правилата за вътрешния ред във фирмите, като изпълняват стриктно дадените им указания в това направление и поддържат ред и чистота на работното място.

9.14 Преди започване на работа да огледат внимателно работното си място и при забелязване на най-малки неизправности, веднага да уведомят преподавателя или майстора.

9.15 По време на работа да изпълняват с голямо внимание и съсредоточеност само определените според технологическата последователност дейности. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи.

9.16 При злополука своевременно да съобщават на учителите си или ръководителите на учебната или производствена практика, за да се вземат бързи мерки за спасяване здравето и живота на пострадалия.

9.17 Да имат безопасно поведение и да следват стриктно указанията на директора, ръководния персонал, учителите и непедагогическия персонал при провеждане на учебни евакуации или при възникване на авария, бедствие, пожар.

9.18 На учениците е строго забранено:

9.19 Да имат безопасно поведение и да следват стриктно указанията на директора, ръководния персонал, учителите и непедагогическия персонал при провеждане на учебни евакуации или при възникване на авария, бедствие, пожар.

9.20 На учениците е строго забранено:

а) самоволно да напускат или сменят работното си място, да заемат работни уреди от съучениците си; да се пресягат през работните машини, да разговарят по време на работа;

б) самоволно да извършват поправки на ел.уреди, инструменти, работни машини, съоръжения, приспособления, ключове, контакти, мебели и др.;

в) облягането и сядането върху предпазните капаци на машините, на огражденията и парапетите за обезопасяване;

г) да разхвърлят безразборно около мястото на работа детайли, инструменти, материали и др., тъй като това може да бъде причина за несчастен случай.

д) да внасят храна и напитки (с изключение на вода) и да се хранят в работилниците и учебните кабинети;

е) внасянето в сградата на училището на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие, опасни средства и химикали, кибрит, запалки, бомбички, патрони, пиратки, киселини, основи, живак, фосфор и др.

ж) сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.

з) влизането в класните в неучебно време без знанието на преподавателя.

и) пушенето в училищния двор и в непосредствена близост до главния вход

й) внасянето в училище на семки, както и храни, незащитени от РЗИ, с неясен произход и качество, продавани от случайни търговци.

к) тичането по коридорите и в класните стаи

л) паленето на огън от отпадни и други материали в класните стаи и двора на училището.

м) да ползват безпричинно противопожарните уреди (пожарогасители, кофпомпи и др.)

8.21. Учениците имат следните права:

а) да се консултират с педагогическия съветник и медицинското лице в гимназията, относно въпроси, касаещи физическото и психическото им здраве и развитие.

б) да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и възпитание.

РАЗДЕЛ III. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧИЛИЩНИТЕ РАБОТИЛНИЦИ, ЛАБОРАТОРИИ И КАБИНЕТИ

Чл. 11. Във всички работилници, лаборатории и кабинети трябва да има хигиенно допустими метеорологични условия на въздушната среда, като се осигуряват хигиенните показатели за токсичните вещества, за температура, влажност и скорост на движение на въздуха.

Чл. 12. За всеки ученик трябва да е осигурена минимална кубатура 13 куб. м. и площ 4 кв. м.

Чл. 13. Подовете на работилниците трябва да са равни, гладки, без възможност за подхлъзване.

Чл. 14. Учебните работилници трябва да се поддържат в образцов ред, да се почистват ежедневно. Почистването да бъде влажно, за да не се вдига прах. Прахът от работните маси, пода, столовете да се почистват редовно преди и след работа. Веднъж седмично да се прави основно почистване на подовете, прозорците, осветителните тела, таваните, стените (съгласно чл. 60 от "Правилника по

безопасността на труда в училищата, учебно-възпитателните заведения и техникумите” - шифър В-10-01-01”.

Чл. 15. При работа, свързана с голямо физическо напрежение или движение, температурата на работните помещения през зимните месеци трябва да бъде 16-18 °С, а в останалите и при седяща работа в лаборатории, кабинети и др. - 18-20 °С.

Чл. 16. Необходимо е да се поддържа постоянна температура в работните помещения с помощта на отоплителни тела, които трябва да не влошават микроклимата на помещението, да имат приспособления за регулация по повърхността на радиаторите, при централно отопление не трябва да бъде по висока от 20 °С.

Чл. 18. В работните помещения трябва да се осигурява проветряване чрез отваряне на прозорци и чрез аерация между срещуположни прозорци на височина по-голяма от 2 м.

Чл. 19. В междучасията и през почивките трябва да се осигурява неколкочратно обмяна на въздуха в учебните помещения.

Чл. 20. Движението на въздуха в учебните кабинети, лаборатории и работилници не трябва да превишава 0.20 - 0.30 м/сек.

Чл. 21. Където е необходима вентилация, тя трябва да се устройва съгласно изискванията на противопожарните СТН.

Чл. 22. В работилниците и битовите помещения трябва да се съблюдават действащите норми за осветление на промишлени предприятия.

Чл. 23. Във всички работилници и лаборатории трябва да се вземат мерки за максимално използване на естественото осветление. Изискванията за естествено осветление се определят от “Норми за проектиране на естествено осветление на всички нови и реконструирани сгради”.

Чл. 24. Изкуственото осветление с осветителни тела трябва да осигурява светлинен комфорт на зрителния анализатор. Изискванията за изкуствено осветление се определят съобразно “Норми за изкуствено осветление на промишлени предприятия”.

Чл. 25. Не се допуска работа само с локално осветление, тъй като то предявява големи изисквания към адаптацията на зрителния анализатор.

Чл. 26. В кабинета по физика и химия е наложително наличието на резервно осветление. То трябва да се осигурява от независим източник.

Чл. 27. Прозорците и осветителните тела в помещенията с незначително отделяне на прах, дим, сажди се почистват най-малко два пъти месечно.

РАЗДЕЛ IV. ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ, ЛАБОРАТОРИИ И РАБОТИЛНИЦИ.

Чл. 28. При провеждане на практически занятия в учебните работилници, лаборатории и кабинетите е необходимо да се създадат благоприятни условия на работа, така че ученикът да заема винаги правилна и удобна поза. Това ще осигури минимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност, ще намали умората, а от там и опасността от злополуки.

Чл. 29. При закупуване и внедряване в учебните кабинети, лаборатории и работилници на нови технически средства, апарати, химически вещества, инструменти и др., учениците трябва да се обучават за безопасна работа с тях.

Чл. 30. Забранено е ремонтването и ръчното смазване на машините по време на работа.

Чл. 31. Работното място трябва да бъде добре почистено преди започване на работа, поддържано в ред през цялото време на практическите или лабораторни занятия и цялостно почистено след завършване на работа.

Чл. 32. Учениците трябва подробно да се информират за вероятните аварии, за работни пози, за вида на движенията, които е допустимо и необходимо да се извършват по време на работа и съответно онези, които не трябва да се извършват или са строго забранени.

РАЗДЕЛ V. ПРАВИЛА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА ПРИ РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ ПО ФИЗИКА, ХИМИЯ, ПРИ ЗАНИМАНИЯ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ.

Чл. 33. Кабинетите и лабораториите трябва да имат в непосредствено съседство хранилище, да бъдат подходящо осветени и да са с приспособления за бързо затъмняване, когато се провеждат специални опити или се налага прожектиране на филми и др.

Чл. 34. Учениците са задължени да спазват безупречен ред и чистота в лабораториите, и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.

Чл. 35. За безопасно протичане на лабораторните занятия носи отговорност учителят-специалист.

A. КАБИНЕТ ПО ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чл. 36. Кабинетите да са обзаведени и с приспособления за промиване на очите от капки киселина, основа и др., аптечка за първа помощ по преценка на училищния медицински специалист, както и пожарогасителни средства.

Чл. 37. Преди започване на лабораторни занятия, е необходимо учителят да инструктира учениците по безопасните методи на провеждане на предстоящите опити, като обърне вниманието им върху опасните моменти.

Чл. 38. Забранено е на учениците:

1. Да опитват на вкус веществата;
2. Да използват неизмити съдове;
3. Да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
4. Да насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;
5. Да изнасят извън кабинетите химически вещества;
6. Да внасят храна и да се хранят в химическите лаборатории.

Чл. 39. Учителят е длъжен строго да спазва нормите за допустимото количество опасни за живота и здравето вещества за съхранение, съобразно кубатурата на хранилището.

Чл. 40. Учителят да следи за спазване на санитарно-хигиенните изисквания за превенция и в условия на епидемиологична обстановка.

Б. ЗАНИМАНИЯ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Чл. 41. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.

Чл. 42. Да се поддържа ред, последователност при изпълнение на упражненията, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания, разсейване на вниманието или уплаха и др.

Чл. 43. Учителят трябва да оказва помощ при изпълнението на трудни елементи от упражнението и да осигурява наблюдение в случай на несполучливи опити (например при прескоци, отскоци и др.). Абсолютно необходимо е учителят да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не се изисква изпълнение на трудни елементи.

Чл. 44. Учителят да следи за спазване на санитарно-хигиенните изисквания за превенция и в условия на епидемиологична обстановка във физкултурния салон.

Чл. 45. На физкултурната площадка баскетболните табла, волейболните колони с мрежи и др. трябва да бъдат закрепени здраво и стабилно.

Чл. 46. Местата за занимания по физическа култура и физкултурния салон трябва да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, настилка, разположението на уредите и др.

Чл. 47. Тези места трябва да се почистват, проветряват и дезинфекцират след всеки учебен час.

РАЗДЕЛ VI. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ

Чл. 48. За осигуряване на безопасна работа в КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ е необходимо:

Чл. 49. При работа с компютрите учениците трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

Чл. 50. При работа с компютрите се изисква учениците да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

Чл. 51. Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 min.

Чл. 52. При работа в компютърната зала учениците трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.

Чл. 53. При движение в залата учениците да не се допират до захранващите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.

Чл. 54. Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на преподавател.

Чл. 55. При влизане в залата учениците са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.

Чл. 56. Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

РАЗДЕЛ VII. САНИТАРНО–ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 57. В класните стаи, кабинети, лаборатории, учебни работилници, физкултурен салон и другите помещения трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5° - 6° С.

Чл. 58. В междучасията да се осигурява неколнократна обмяна на въздуха в учебните помещения – проветрение.

Чл. 59. В кабинетите и класните стаи да се съблюдают действащите норми за осветление.

Чл. 60. Прозорците, вътрешните первази и осветителните тела да се почистват поне веднъж месечно, а подовете на всички учебни помещения да се почистват ежедневно.

Чл. 61. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.

Чл. 62. Да се поддържат от хигиенистките в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания всички учебни помещения, коридорите, тоалетните помещения както и мивките по етажите (при необходимост да се почистват неколнократно на ден), като винаги да бъдат обслужвани с дезинфекциращи препарати и миещи средства, особено при обявена епидемиологична обстановка.

Чл. 63. Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и канализационната система се осъществява от общия работник.

РАЗДЕЛ VIII. ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ **А. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ**

Чл. 64. Учителите, служителите и работниците са длъжни да се запознаят с:

- 1. ПЛАН за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, стихийни и природни бедствия.**
- 2. ИНСТРУКЦИЯ за пожарна безопасност.**
- 3. ЗАПОВЕДИ НА ДИРЕКТОРА**

Б. ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УЧЕБНИТЕ ПОМЕЩЕНИЯ, ЕВАКУАЦИОННИ ПЪТИЩА И РАБОТИЛНИЦИ.

Чл. 65. Към всички помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата почистени от сняг.

Чл. 66. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.

Чл. 67. Евакуационни пътища са: стълбища, коридори, фойетата и др., които осигуряват безопасно движение на хора към изходите.

Чл. 68. Вратите, определени за евакуация, трябва да се отварят по направление навън и да бъдат винаги свободни.

Чл. 69. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения. В евакуационните стълбища не се допускат складове или с друго предназначение помещения.

Чл. 70. В учебните стаи чиновите, масите, столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.

Чл. 71. В територията и помещенията на учебното заведение да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.

Чл. 72. Обслужващият персонал да бъде запознат с правилата на ПО и начините за ползване на наличните средства за гасене на пожар.

Чл. 73. На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.

Чл. 74. Системно да се прави проверка за изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.

Чл. 75. Изходите и вратите, определени за евакуация, трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост от заключване, комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

В. ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ СРЕДСТВА ЗА ГАСЕНЕ НА ПОЖАРИ И ЗАПАЛВАНИЯ.

Чл. 76. За гасене на твърди горими материали да се използват вътрешните пожарни кранове и кофпомпите.

Чл. 77. За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители.

Чл. 78. При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.

РАЗДЕЛ IX. ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЯ ПРИ СНЕГОНАВЯВАНЕ И ЗАЛЕДЯВАНЕ

1. За учителите:

- Учителите, които придружават учениците задължително съгласуват пътуването с директора на училището.
- Ако пътната обстановка е влошена и не могат да пристигнат в училище задължително се обаждат на директора и зам.- директора.
- Влизат само през входа от I етаж.

- При установяване на заледени участъци веднага сигнализират училищното ръководство.
- Следят поведението на учениците и забраняват играта и замерването със снежни топки.
- Следят при излизане на учениците от класните стаи да се обличат и да ползват топли дрехи.
- Дежурният учител всяко междучасие припомня правилата за безопасност при зимни условия на учениците.

2. За учениците:

- Учениците от влизат само през южния и северния входа на I етаж.
- Забранява се пързаянето, блъскането, бутането и играта със снежни топки, когато има сняг.
- При излизане винаги да си обличат връхните дрехи и шапките.

3. Обслужващ персонал:

При установена зимна обстановка – заледяване и снегонавяване обслужващият персонал действат, както следва:

1. Почистват снега и отварят проходи и пътеки.
2. Осоляват и опесъчават стълбите, проходите и пътеките.
3. Поддържат проходите, пътеките и стълбите през целия ден.
4. Събаря висулките от лед.
5. Задължително заключват входа на II етаж.
6. Добре осоляват и опесъчават стълбите и площадките пред входовете на началния курс.
7. Проверяват водопроводната мрежа за течове и замръзвания.

4. Препоръки за безопасно поведение като пешеходци

Статистически, най-застрашени да бъдат блъснати от автомобил през есенно-зимния период са децата, които носят тъмни дрехи, имащи опасния навик да пресичат пътното платно където и да било, без да изчакват преминаването на приближаващите автомобили.

Пешеходците са най-застрашени в периода от настъпването на сумрака и през цялото времетраене на вечерта. Най-много злополуки с тях стават между 17.00 и 20.30 ч.

ПРЕПОРЪКА № 1. НЕ ИЗБЪРЗВАЙТЕ ДА ПРЕСЕЧЕТЕ ПЛАТНОТО!

Много улици в населените места са без осветление и се налага преминаване пеш по неосветени маршрути. По възможност пресечете платното там, където е осветено. Ако ви предстои пресичане на място, където няма осветление, и в същия момент виждате фарове на приближаващ автомобил, в интерес на Вашата лична безопасност е **ДА ГО ИЗЧАКАТЕ ДА ПРЕМИНЕ** и тогава да пресечете. Не забравяйте, че шофьорът на приближаващия автомобил не Ви вижда в същия момент, в който Вие виждате фаровете на автомобила му, а **ЗНАЧИТЕЛНО ПО-КЪСНО**, когато вече **НЕ МОЖЕ ДА СПРЕ И ВИ ПРЕДПАЗИ!** Предпазливо би трябвало да действате и когато пресичате осветен участък.

ПРЕПОРЪКА №2. ПАЗЕТЕ СЕ ОТ ЗАСТИГАЩИ ВИ АВТОМОБИЛИ! СЛОЖЕТЕ СВЕТЛОТРАЗИТЕЛНА ЖИЛЕТКА!

Ако се движите пеш в населено място по улица без тротоари, или извън населено място, още при поява в далечината на фарове на приближаващ автомобил в една от двете посоки, тогава **НЕЗАБАВНО ИЗЛЕЗТЕ ОТ ПЛАТНОТО** и изчакайте отминаването на автомобила. Не разчитайте погрешно, че шофьорът на застигащия ви автомобил **ЩЕ ВИ ВИДИ И ЩЕ ВИ ЗАОБИКОЛИ!** Жертвите на тази лъжлива увереност са предостатъчно. Приближава ли автомобил – излезте извън очертанията на платното- на банкета и дори по-далече! Изключително важно

за безопасността на пешеходците, в тъмната част от денонощието да носят светлоотразителни жилетки!

ПРЕПОРЪКА №3. НЕ СЕ ОПИТВАЙТЕ ДА СПИРАТЕ АВТОМОБИЛИ!

Не се опитвайте да спирате автомобили “на автостоп”. При тези опити, ръкомахайки, Вие несъзнателно навлизате по-навътре в платното и се излагате на опасност да бъдете блъснати от автомобила, който се опитвате да спрете.

ПРЕПОРЪКА №4. ОБОЗНАЧЕТЕ СЕ, ЗА ДА БЪДЕТЕ ВИДИМ ПО-ОТДАЛЕЧЕ!

Ако е неотложно и неизбежно да вървите пеш в тъмен или слабо осветен участък от Вашия път, направете нещо нестандартно за Вашата безопасност. Важно за Вашата безопасност е дрехите да са с вградени светлоотразителни елементи /»котешки очи»/ За да бъдете видими за шофьорите отдалече, при липса на светлоотразителна жилетка, по възможност, облечете светла връхна дреха. Велосипедистите са длъжни при движение по тъмно да носят светлоотразителни жилетки. Ако нямате подходяща дреха, може да носите светъл, добре забележим лек предмет. Може да осветявате, с фенера от телефона Ви, пътното платно в близост до вас. Горните мерки спомагат да бъдете видими достатъчно от далеч.

ПРЕПОРЪКА №5. БЪДЕТЕ ПРЕДПАЗЛИВИ НА ХЛЪЗГАВА НАСТИЛКА!

Не избързвайте и не започвайте припряно пресичане на заснежено или заледено пътно платно, дори да ви се струва, че приближаващият автомобил се движи твърде бавно. В този момент неговият реален спиращ път е значително удължен. При съчетание с намалена от снеговалеж или мъгла видимост шофьорът ще ви забележи непосредствено пред автомобила си, когато е в НЕВЪЗМОЖНОСТ ДА ВИ ПРЕДПАЗИ. Не забравяйте и това, че вие пресичате заледеното и заснежено платно значително по-бавно, а в стремежа си да бързате можете да се подхлъзнете и паднете пред автомобила. Много често пешеходците биват блъскани, когато от заснежен, непочистен тротоар внезапно слизат на платното, в опасната зона на автомобил, чийто водач е в невъзможност да спре.

ПРЕПОРЪКА №6. НЕ БЪДЕТЕ ПРИПРЯНИ НА АВТОБУСНАТА СПИРКА!

Когато заедно с много други хора чакате автобуса на спирката, не се втурвайте към него още преди да е спрял. Площта за чакане е най-често заледена. Блъскайки се с останалите, може да се подхлъзнете и да попаднете под колелата на спиращия автобус. Същото се отнася и за опитите за догонване на потеглящ автобус. Вечер шофьорът на автобуса трудно може да забележи на огледалото за обратно виждане опита за качване в последния момент. При слизване от автобуса не се насочвайте веднага да пресичате платното пред него, защото така ще се окажете в опасната зона на автомобил, който в този момент го заобикаля. Изчакайте автобусът да потегли и тогава потърсете мястото за правилно пресичане, при добра видимост в двете посоки.

ПРЕПОРЪКА №7. ОСИГУРЕТЕ СИ ДОБЪР ОБЗОР И ВЪЗПРИЕМАНЕ НА ШУМА ПРИ СНЕГОВАЛЕЖ!

Дебелите и тежки връхни дрехи, вдигнатите яки, шаловете и шапките правят пешеходците по-бавни и трудно повратливи. Това ограничава възможностите им да наблюдават обстановката по пътя или улицата както, примерно, през лятото. Шапката и шалът на пешеходеца му пречат да чуе шума на двигателя на приближаващ автомобил, звукът допълнително се поглъща от обилния снеговалеж и снежната покривка. Затова бъдете нащрек и по възможност си осигурете максимално добро възприемане на шумовете от превозните средства.

ПРЕПОРЪКА №8. ПРИ ОБИЛЕН СНЕГОВАЛЕЖ И ПРИБЛИЖАВАЩ АВТОМОБИЛ ИЗЛЕЗТЕ ИЗВЪН ПЛАТНОТО!

Движещите се пеш при обилен снеговалеж са още по-трудно забележими за шофьорите – и поради снежната пелена пред фаровете, и поради побелелите им връхни дрехи. В такава ситуация, за да не стане злополука, е много важно пешеходците да напуснат платното или изчистената ивица от него до отминаването на приближаващ отпред или отзад автомобил. Подобна е ситуацията и при гъста мъгла. Запомнете добре, че шофьорите на приближаващите автомобили Ви виждат далеч по-късно, отколкото предполагате. Затова по-добре бъдете извън платното докато отминат!

ПРЕПОРЪКА №9. НЕ СЕ ПЪРЗАЛЯЙТЕ ПО ПЪТНОТО ПЛАТНО!

Пързалката им не трябва да съвпада с платно с автомобилно движение. Всяка зима има нещастни случаи със загинали при злополуки деца, блъснати от автомобили, когато те са се пързали по наклонена улица и внезапно /при невъзможност да спрат/ са излезли с шейни пред движещи се автомобили на кръстовище в края на своята “писта“.

РАЗДЕЛ X. ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 79. Условието и редът за деклариране, установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки се определят с Наредба, обн. ДВ бр.6 от 2000 г. и образец на Декларация за трудова злополука (ДВ бр.8 от 2000 г.)

Чл. 80. За всяка ТЗ самият пострадали или най-близкият свидетел на злополуката незабавно да съобщи на директора на училището.

Чл. 81. Ръководството на училището е длъжно да организира разследване на обстоятелствата за злополуката.

Чл. 82. За резултатите от разследването се съставя протокол, който се прилага към досието за ТЗ.

Чл. 83. При аварийна, тежка или смъртна злополука, ръководството на училището е длъжно да съобщи за нея на териториалното поделение на НОИ, териториалната администрация на ИТ, РУО София-град, МОН и прокуратурата.

РАЗДЕЛ X. ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Чл. 84. Учителите, служителите, помощният персонал и учениците трябва да бъдат обучени да оказват първа долекарска помощ при различни видове травми в рамките на прилаганите форми за инструктаж и обучение на работещите по безопасните методи на труд.

Чл. 85. Оказването на първа долекарска помощ трябва да става по утвърдените на основание чл. 276, ал. 1 и 2 от Кодекса на труда. Правила за оказване на първа долекарска помощ в сила от 01.01.1995 г.:

1). При изпадане на ученик в гърч да се запази спокойствие, ученикът да се постави далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага медицинското лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието му/, да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не се дават течности и вода през устата.

2). При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет и незабавно да се потърси медицинска помощ.

3). При колапс да се напляска лицето и да се напръска с вода, да се дадат тонизиращи напитки или вода.

4). При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура незабавно да се потърси медицинска помощ. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.

5). При повръщане да не се дават вода или течности през устата.

6). При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с гумен или дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната на една страна глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване уста в уста или уста в нос.

Чл. 86. При незнание и некомпетентност се забранява оказване на помощ, а незабавно да се потърси медицински специалист.

ТЕЛЕФОНИ: СПЕШИНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – 112

РАЗДЕЛ XI. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

1) КТ – Кодекс на труда

2) Закон за здравословни и безопасни условия на труд, Отразена деноминацията от 05.07.1999 г., изм. и доп. ДВ. бр.97 от 05.12.2017 г.

3) Закон за защита при бедствия, обн. ДВ., бр.102 от 19.12.2006 г.. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Юли 2020г.

4) Закон за МВР, обн. ДВ бр.17 от 24.02.2006 г., изм. и доп. ДВ. бр.58 от 23 Юли2019г.

5) НАРЕДБА №15 от 31.05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа, Обн. ДВ, бр. 54 от 15.06.1999 г.;

6) НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Обн. ДВ, бр.102 от

22.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; попр., бр.4 от 15.01.2010 г.

7) НАРЕДБА №4 от 03.11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията, обн.,ДВ, бр.133 от 11.11.1998 г., изм. и доп., бр.85 от 17.10.2000 г.

8) Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злоупотреки, обн. ДВ бр.6 от 21.01.2000 г. и образец на Декларация за трудова злоупотрека изм. обн. ДВ. бр.28 от 4 Април 2017г.

9) Наредба №7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, обн. ДВ бр.88 от 8.10.1999 г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г.

10) Наредба №3 от 27.07.1998 г. на МТСП – за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, обн. ДВ бр.91/1998 г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г.

11) Наредба №5 на МТСП и МЗ за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска обн., ДВ бр.47 от 1999 г.

12) Наредба №4 за КУТ и ГУТ – за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията обн., ДВ бр.133/98 г., изм. ДВ бр.85/2000 г.

13) Наредба №3 от 28.02.1987 г. на МНЗ – за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците, обн. ДВ бр.16 от 27.02.1987 г., изм. ДВ. бр.78 от 30.09.2005 г.

14) Наредба за безплатното работно и униформено облекло приета с ПМС №10 от 20.01.2011 г., Обн. ДВ. бр.9 от 28 Януари 2011г.

15) Наредба №1 от 9.04.2012 г. за представителното облекло на лицата от педагогическия персонал в детските градини, училищата и обслужващите звена, отм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г.

16) Наредба №РД-07-1 от 02.02.2012 г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност на Министерството на труда и социалната политика и Министерството на здравеопазването обн. ДВ. Бр.13 от 14.02.2012 г.

17) Наредба №5 от 20.02.1987г. за болестите, при които работниците боледуващи от тях, имат особена закрила съгл. чл.333 ал.1 от КТ, обн. ДВ бр.33 от 28.04.1987 г.

18) Наредба №5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение, изм. и доп., бр. 19 от 26.02.2013 г.

19) Наредба №9 от 28.05.1994 г. за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994 г.

20) Наредба №Из-2377 от 15.09.2011 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите (обн. ДВ бр.81от 2011 г.)

21) Наредба №4 от 1995 г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ бр.77 от 1995). изм. и доп. ДВ. бр.46 от 23 Юни 2015г.

22) Наредба №2 от 24.04.1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм обн., ДВ.бр.43 от 30.05.1997 гизм. и доп., бр. 24 от21.03.2006 г.

23) Наредба №3 от 27 юли/1998г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове. изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г.

24) Наредба №7 от 15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеосплеи обн. ДВ. бр.70 от 26.08.2005 г.

25) Наредба №3 от 25.01.2008 г. за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина обн. ДВ. бр.14 от 12.02.2008 г.

26) Наредба за трудоустрояване, обн. ДВ. бр.7 от 27.01.1987 г. изм. ДВ. бр.17 от 28 Февруари 2014г.

27) Наредба №24 от 05.09.2006 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия издадена от МЗ, отм. ДВ. бр.54 от 1 Юли 2014г.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Отговорност за изпълнение на правилника носят директорът, ръководството на училището и съответните длъжностни лица.

§2. Правилникът се приема на Педагогически съвет и се утвърждава от директора на училището.

§3. Забранява се изпълнението на заповеди и нареждания, противоречащи на този Правилник.

§4. При сключване на договори с други организации за провеждане друг вид дейност, следва да се предвиждат Мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд в нормални и условия на пандемия.

§5. Забранено е:

1. Да се сключват трудови договори с лица, които:

- нямат необходимата квалификация;
- не са навършили 18 години и нямат разрешение на районната инспекция по труда;
- нямат предварителен медицински преглед.

2. Да се допускат на работа лица, които:

- Не са сключили трудов договор;
- не притежават необходимите знания и умения и не са инструктирани по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- са употребили преди или употребяват алкохол и други упойващи вещества през работно време.

§6. На работните места на лицата с трудови договори и за учениците, да се изготвят и поставят на видно място инструкции за безопасна работа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Настоящият Правилник се излага на общодостъпно място в училището.

§2.С настоящия Правилник по определен график се запознават педагогическият, непедагогическият персонал, учениците и родителите.

§3. Директорът на СУ „Любен Каравелов“ определя длъжностно лице (орган по безопасност и здраве) за координиране и контрол на дейностите, регламентирани в настоящия Правилник.

§4. Указания за прилагане на този правилник се дават от директора и от длъжностното лице по безопасност и здраве.

§5. Цялостен контрол по спазването на Правилника се осъществява от директора на училището.

§6. Настоящият правилник е приет на заседание на Педагогическия съвет с **Протокол № 10/14.09.2023 г.** и влиза в сила от началото на учебната 2023/2024 година.

§7. Правилникът се актуализира: при разкриване на нови работни места и дейности; при изменение на правилата, нормативите и изискванията; при издаване на нови административни актове /заповеди/, валидни за учебната година.